Torstai 23. kesäkuuta 2022

P9_TA(2022)0262

Laiton puunkorjuu EU:ssa

Euroopan parlamentin päätöslauselma 23. kesäkuuta 2022 laittomasta puunkorjuusta EU:ssa (2022/2523(RSP))

(2023/C 32/04)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 227 artiklan,

— ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 4, 191, 230 ja 258 artiklan,

— ottaa huomioon puutavaraa ja puutuotteita markkinoille saattavien toimijoiden velvollisuuksien vahvistamisesta 20. lokakuuta 2010 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 995/2010 ([1]) (EU:n puutavara-asetus),

— ottaa huomioon luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta 21. toukokuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY ([2]) (luontodirektiivi),

— ottaa huomioon tiettyjen suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista 27. kesäkuuta 2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/42/EY ([3]) (strategista ympäristöarviointia koskeva direktiivi),

— ottaa huomioon tiedon saatavuutta, yleisön osallistumista päätöksentekoon sekä oikeuden saatavuutta ympäristöasioissa koskevan Århusin yleissopimuksen määräysten soveltamisesta yhteisön toimielimiin ja elimiin 6. syyskuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1367/2006 ([4]) (Århus-asetus),

— ottaa huomioon 12. helmikuuta 2020 hyväksytyn Euroopan komission rikkomuspaketin rikkomusmenettelyn INFR(2020)2033,

— ottaa huomioon 20. toukokuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Vuoteen 2030 ulottuva EU:n biodiversiteettistrategia – Luonto takaisin osaksi elämäämme” (COM(2020)0380),

— ottaa huomioon 16. heinäkuuta 2021 annetun komission tiedonannon uudesta EU:n metsästrategiasta 2030 (COM(2021)0572),

— ottaa huomioon 17. marraskuuta 2021 annetun komission ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tiettyjen metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen liittyvien hyödykkeiden ja tuotteiden asettamisesta saataville unionin markkinoilla ja viennistä unionin ulkopuolelle sekä asetuksen (EU) N:o 995/2010 kumoamisesta (COM(2021)0706), jolla pyritään vähentämään EU-lähtöistä metsäkatoa ja metsien tilan heikkenemistä,

— ottaa huomioon 15. joulukuuta 2021 annetun komission ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi ympäristönsuojelusta rikosoikeudellisin keinoin ja direktiivin 2008/99/EY korvaamisesta (COM(2021)0851) sekä siihen liittyvän tiedonannon (COM(2021)0814),

— ottaa huomioon tiedon saatavuutta, yleisön osallistumista päätöksentekoon sekä oikeuden saatavuutta ympäristöasioissa koskevan Århusin yleissopimuksen määräysten soveltamisesta yhteisön toimielimiin ja elimiin annetun asetuksen (EY) N:o 1367/2006 muuttamisesta 6. lokakuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1767 ([5]),

— ottaa huomioon kysymyksen komissiolle laittomasta puunkorjuusta EU:ssa (O-000020/2022 – B9-0016/2022),

([1]) EUVL L 295, 12.11.2010, s. 23.
([2]) EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7.
([3]) EYVL L 197, 21.7.2001, s. 30.
([4]) EUVL L 264, 25.9.2006, s. 13.
([5]) EUVL L 356, 8.10.2021, s. 1.

— ottaa huomioon työjärjestyksen 136 artiklan 5 kohdan ja 132 artiklan 2 kohdan,

— ottaa huomioon vetoomusvaliokunnan päätöslauselmaesityksen,

A. ottaa huomioon, että vetoomusvaliokunnan vastaanottamissa vetoomuksissa nro 0289/2015, 0625/2018, 1248/2019, 0408/2020, 0722/2020 ja 1056/2021 ilmaistaan huolta lisääntyvästä laittomasta puunkorjuusta ja EU:n ympäristölainsäädännön vastaisia käytäntöjä koskevista yksittäisistä tapauksista joissain jäsenvaltioissa, mukaan lukien Euroopan viimeisissä luonnontilaisissa ja vanhoissa metsissä, ja pyydetään ennaltaehkäiseviä toimia ympäristövahinkojen sekä ihmisten henkeen ja hyvinvointiin kohdistuvien uhkien vähentämiseksi ja rajoittamiseksi;

B. toteaa, että laiton puunkorjuu on vakava huolenaihe, koska se vahingoittaa ympäristöä, köyhdyttää luonnon monimuotoisuutta, rappeuttaa ekosysteemejä, aiheuttaa aavikoitumista ja maaperän eroosiota ja saa siten aikaan luonnonkatastrofeja kuten maanvyörymiä, ja lisäksi se on tuhonnut tai vahingoittanut useita Natura 2000 -alueita ja luonnontilaisia ja vanhoja metsiä; ottaa huomioon, että laiton puunkorjuu voi johtaa suojeltujen lajien sukupuuttoon ja eri kasvi- ja eläinlajien elinympäristöjen häviämiseen, koska laitonta toimintaa harjoittavat eivät yleensä noudata arvokkaita metsävaroja suojelevia lakeja;

C. ottaa huomioon, että Europolin arvion mukaan ympäristörikokset ovat yhtä kannattavia kuin huumausaineiden laiton kauppa mutta että kiinnijäämisen ja rangaistuksen riski on niissä huomattavasti alhaisempi ([6]);

D. toteaa, että laiton puunkorjuu edistää merkittävästi metsien tilan heikkenemistä, metsäkatoa ja ilmastonmuutosta ja vaikuttaa ilmanlaadun huonontumiseen; ottaa huomioon, että laittoman puunkorjuun osuus kansainvälisestä puuntuotannosta on 15-30 prosenttia ja että sillä on lisäksi muita ympäristöön liittyviä, sosiaalisia ja taloudellisia seurauksia; ottaa huomioon, että laiton puunkorjuu paljastuu vain harvoin, mikä haittaa EU:n pyrkimyksiä saavuttaa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman, eurooppalaisen ilmastolain ja biodiversiteettistrategian tavoitteet; toteaa, että laitonta puunkorjuuta tapahtuu erittäin usein joissakin EU:n arvokkaimmissa ja parhaiten säilyneissä metsissä;

E. ottaa huomioon, että laittomasti korjattua puuta myydään EU:ssa sertifioituna puutavarana ([7]); katsoo, että tärkeimmät nykyiset sertifiointijärjestelmät eivät pysty täysin täyttämään sovellettavan lainsäädännön vaatimuksia; ottaa huomioon, että heinäkuussa 2021 julkaistussa metsäalan sertifiointi- ja varmistusjärjestelmiä koskevassa komission kertomuksessa arvioitujen tärkeimpien järjestelmien laillisuusmääritelmät ovat puutteellisia ja niiden oikeudelliset vaatimukset ovat epäselviä tai soveltamisalaltaan rajallisia; toteaa, että vaikka nämä järjestelmät tarjoavat järjestelmällisen lähestymistavan sertifiointi-ilmoitusten välittämiseksi koko toimitusketjun läpi, useimpiin niistä ei sisälly järjestelmällistä mahdollisuutta varmistaa reaaliaikaisesti tai muutoin elinten välisissä liiketoimissa myydyn puutavaran määrää, lajia tai sen laatua, jolloin järjestelmät ovat alttiita manipuloinnille ja petoksille; toteaa, että kaikilla tärkeimmillä sertifiointijärjestelmillä on vaikeuksia tunnistaa korruptiotapaukset ja käsitellä ne tehokkaasti, korruptiotapausten tunnistamiseen tarkoitetut järjestelmät ovat suhteellisen rajallisia eivätkä järjestelmät ota petosriskiä asianmukaisesti huomioon ([8]);

F. ottaa huomioon, että metsät ovat olennaisen tärkeitä hiilinieluja, jotka auttavat torjumaan ilmastonmuutosta;

G. ottaa huomioon laittoman puunkorjuun merkittävät kielteiset sosioekonomiset vaikutukset vastuullisesti toimiviin paikallisiin yhteisöihin, jotka menettävät taloudellisen toimeentulonsa, kun laittomasti hakattua puuta myydään laittomasti, ja toteaa, että tämä kannustaa rikollisuuteen ja haittaa kestävää paikallista kehitystä ja lakia noudattavia yrityksiä; toteaa, että laiton puunkorjuu yhdistyy usein veropetokseen, jonka avulla laittoman puunkorjuun harjoittajat voivat alentaa metsätuotteiden markkina-arvoa, mikä johtaa markkinoiden vääristymiseen ja epäreiluun kilpailuun; ottaa huomioon, että laiton puunkorjuu aiheuttaa hallitukselle tulonmenetyksiä menetettyinä veroina ja tullimaksuina ja lisää osaltaan metsänhoidon kustannuksia ja liiketoimikustannuksia; ottaa huomioon, että yhdessä jäsenvaltiossa korjattu puu myydään usein toisessa jäsenvaltiossa; toteaa, että suurin osa laittomasti tuotetusta puutavarasta myydään ja käytetään laillisesti tuotettuna puutavarana;

([6]) https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-statistics/crime-areas/environmental-crime

([7]) EU:n puutavara-asetuksen täytäntöönpanosta vastaaville toimivaltaisille viranomaisille tarkoitetussa muistiossa kesä–syyskuulta 2020 todetaan, että vaikka VGSM:n Ikealle toimittama puutavara oli Hyvän metsänhoidon neuvoston (FSC) sertifioimaa, yli puolet Velikyi Bytškivissä huhti-kesäkuussa 2018 korjatusta puusta ei ollut FSC:n standardien mukaista ja oli tosiasiassa kaadettu laittomasti.

([8]) Komissio, *Report: Study on Certification and Verification Schemes in the Forest Sector and for Wood-based Products*, heinäkuu 2021.

Torstai 23. kesäkuuta 2022

H. toteaa, ettei puunkorjuusta EU:ssa ole saatavilla johdonmukaisia, yhdenmukaisia ja vertailukelpoisia tietoja eikä laittomalle puunkorjuulle ole yhteistä määritelmää;

I. ottaa huomioon, että laittoman puunkorjuun harjoittajat ovat joissain tapauksissa käyttäneet väkivaltaa metsävirkamiehiä, metsänhoitajia, lainvalvontaviranomaisia, ympäristöaktivisteja ja tutkivia toimittajia kohtaan, mikä on johtanut kuolemaan ainakin kuudessa ilmoitetussa tapauksessa sekä useisiin metsien suojelusta vastaaviin henkilöihin kohdistuneisiin väkivalta- ja häirintätapauksiin;

J. toteaa, että laittoman puunkorjuun piiriin kuuluvien toimien kansainvälisesti tunnustetun määritelmän puuttuminen aiheuttaa ongelmia; toteaa, että tämän määritelmän puuttuminen on vakava lainsäädännöllinen aukko;

K. toteaa, että korruptio ja petokset ovat laittoman puunkorjuun tärkeimpiä syitä ja että ne johtavat riittämättömään valvontaan ja rankaisemattomuuteen; toteaa, että tämä myös pahentaa monenlaista rikollista toimintaa, kuten konfliktien rahoitusta ja rahanpesua; katsoo, että laittoman puunkorjuun ja metsäkadon pysäyttämiseksi ja laittomasti korjatun puutavaran ja puutuotteiden kaupan vähentämiseksi tarvitaan EU:n toimia;

L. ottaa huomioon, että Eurojustin mukaan ympäristörikoksista on tullut neljänneksi yleisin rikollisen toiminnan muoto kansainvälisellä tasolla;

M. toteaa, että EU:n puutavara-asetuksessa vahvistetaan puutavaran ja puutuotteiden markkinoille saattamista koskevat säännöt ja että sen olisi estettävä laiton puunkorjuu; ottaa huomioon, että komissio aikoo kumota EU:n puutavara-asetuksen ehdotuksellaan asetukseksi tiettyjen metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen liittyvien hyödykkeiden ja tuotteiden asettamisesta saataville unionin markkinoilla ja viennistä unionin ulkopuolelle; katsoo, että Euroopan unionin olisi autettava jäsenvaltioita, joilla ei ole hyvää metsähallintoa, torjumaan metsiin kohdistuvaa rikollisuutta ja järjestäytynyttä rikollisuutta sekä edistettävä ympäristön suojelua, mukaan lukien metsien suojelua ja kestävää hoitoa, ympäristönsuojelusta rikosoikeudellisin keinoin 19. marraskuuta 2008 annetun direktiivin 2008/99/EY ([9]) nojalla ja Euroopan vihreän kehityksen ohjelman, biodiversiteettistrategian, saasteettomuustoimintasuunnitelman ja kiertotalouden toimintasuunnitelman tavoitteiden mukaisesti;

N. toteaa, että laiton toiminta johtaa kestämättömiin käytäntöihin, vähentää metsien arvoa ja heikentää useita metsien tarjoamia ympäristöön liittyviä, taloudellisia ja sosiaalisia palveluja, mikä johtaa välittömästi metsäkatoon ja metsien tilan heikkenemiseen;

O. toteaa, että laiton puunkorjuu on yhteydessä ihmisoikeusloukkauksiin ja väkivaltaan sekä petoksiin ja korruptioon liittyviin rikoksiin, kuten rahanpesuun ja veropetoksiin;

P. ottaa huomioon, että jäsenvaltioita vastaan on parhaillaan käynnissä useita rikkomusmenettelyitä EU:n puunkorjuuta koskevan lainsäädännön täytäntöönpanon väitetystä laiminlyönnistä;

Q. ottaa huomioon, että Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta sekä muista jäsenvaltioiden hallinnoimista rahastoista voidaan tällä hetkellä myöntää metsänomistajille korvauksia metsätalouden ympäristö- ja ilmastopalveluista, tukea metsien säilyttämiseen, ennallistamiseen ja suojeluun sekä korvauksia Natura 2000 -metsäalueista ja ylläpidosta ja metsäekosysteemien selviytymiskykyä ja ympäristöarvoa parantavista toimista;

R. katsoo, että jäsenvaltioiden metsänhoitosuunnitelmien olisi vastattava metsien luonnon monimuotoisuuden suojelemiseen ja ennallistamiseen vaadittavia toimenpiteitä ja että niiden olisi oltava yleisön saatavilla; toteaa, että kaikissa Natura 2000 -alueiden hoitosuunnitelmissa ei tunnusteta luonnontilaisten ja vanhojen metsien nimenomaista arvoa ja että tiukasti suojeltavien metsien suojelutoimenpiteet eivät välttämättä sulje kokonaan pois puunkorjuuta, mikä saattaa olla ristiriidassa luonnontilaisten ja vanhojen metsien pitkän aikavälin suojelun kanssa;

1. kehottaa jäsenvaltioita panemaan täysimääräisesti täytäntöön voimassa olevassa EU:n ympäristölainsäädännössä asetetut velvoitteet ja noudattamaan niitä; kehottaa komissiota toimimaan nopeammin, tehokkaammin ja avoimemmin, myös seuraamalla tapauksia säännöllisesti, ja käynnistämään rikkomusmenettelyjä kaikkien noudattamatta jättämistä koskevien tapausten korjaamiseksi; kehottaa komissiota osoittamaan riittävästi resursseja nykyisten viivästysten korjaamiseksi; katsoo, että pätevän henkilöstön ja resurssien riittävä määrä on ratkaisevan tärkeä edellytys EU:n politiikkojen onnistuneelle täytäntöönpanolle ja täytäntöönpanon valvonnalle;

([9]) EUVL L 328, 6.12.2008, s. 28.

2. toteaa, että laiton puunkorjuu on edelleen ongelma EU:ssa; ilmaisee huolensa laittomien puunkorjuutapausten kielteisistä vaikutuksista unionin metsiin, luonnonympäristöihin, sisämarkkinoihin ja EU:n ilmastotoimiin; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita arvioimaan perusteellisesti tällaisten ilmiöiden sosioekonomisia syitä ja panemaan täysimääräisesti täytäntöön asiaa koskevan EU:n ja kansallisen lainsäädännön, jotta voidaan kehittää tehokkaasti konkreettisia ja välittömiä toimenpiteitä laittoman puunkorjuun torjumiseksi ja estää sen yleistyminen, ottaen huomioon luonnonsuojeludirektiivien mukaiset velvoitteet ja jäsenvaltioiden hyväksymät biodiversiteettistrategian tavoitteet; ilmaisee huolensa siitä, että raaka-aineiden ja energian hintojen viimeaikainen voimakas nousu ja biomassapäästöjen nollaluokitus päästökauppajärjestelmässä voisivat nostaa metsiin kohdistuvan paineen kestämättömälle tasolle, myös laittoman puunkorjuun vuoksi koska sen voittomarginaalit ovat korkeita ja riskit vähäpätöisiä, ja ottaa samalla huomioon EU:n syrjäisillä ja maaseutualueilla asuvien ihmisten nykyiset sosiaaliset ja taloudelliset olosuhteet;

3. on huolissaan siitä, että laittoman puunkorjuun lisääntyminen EU:ssa vaarantaa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman, EU:n biodiversiteettistrategian ja metsästrategian tavoitteet, koska se tarkoittaa, ettei unioni ole onnistunut suojelemaan ainutlaatuista ekologista monimuotoisuutta ja viimeisiä luonnontilaisia ja vanhoja metsiä ja ennallistamaan ja suojelemaan luontotyyppejä ja luonnonvaraisia eläimiä ja kasveja, ja lisäksi se vaarantaa tehokkaasti suojeltuja ja tiukasti suojeltuja alueita koskevat tavoitteet;

4. korostaa, että metsäkadon osuus maailmanlaajuisista hiilidioksidipäästöistä on 20 prosenttia; on huolissaan laittoman puunkorjuun kielteisistä vaikutuksista aavikoitumiseen, maaperän eroosioon ja tulvien kaltaisiin ilmiöihin; painottaa, että metsäkato liittyy myös monien sellaisten lajien sukupuuttoon, jotka menettävät elinympäristönsä laittoman puunkorjuun vuoksi;

5. kehottaa jäsenvaltioiden syyttäjiä ja toimivaltaisia viranomaisia tutkimaan lain koko soveltamisalan puitteissa kaikki laittomat puunkorjuutapaukset sekä laittoman puutavaran kuljetuksen, varastoinnin, jakelun ja myynnin;

6. korostaa, että mitattavissa oleviin indikaattoreihin ja kynnysarvoihin perustuvan metsien kestävän hoidon, suojelun ja säilyttämisen saavuttaminen on keskeinen kysymys Euroopan metsäalan tulevaisuudelle; kannattaa luonnonläheisen metsänhoidon sertifiointijärjestelmän käyttöönottoa, jotta voidaan säilyttää luonnon monimuotoisuuden koko kirjo, varmistaa pitkän aikavälin tuottavuus ja selviytymiskyky sekä vastata ympäristöön liittyviin, taloudellisiin ja yhteiskunnallisiin haasteisiin;

7. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet, jotta voidaan suorittaa huolellisia valvontatoimia eurooppalaisten yritysten käyttämän puutavaran alkuperän selvittämiseksi ja siten varmistaa EU:n puutavara-asetuksen täysimääräinen noudattaminen;

8. korostaa painokkaasti, että komission olisi varmistettava, että kansallisissa strategisissa suunnitelmissa osoitetaan riittävästi varoja luonnon monimuotoisuuden ennallistamiseen laittomasta puunkorjuusta pahiten kärsivillä alueilla; muistuttaa, että parlamentin vuoteen 2030 ulottuvasta EU:n biodiversiteettistrategiasta 9. kesäkuuta 2021 antaman päätöslauselman mukaan jäsenvaltioiden olisi osoitettava vähintään 10 prosenttia vuosimenoista luonnon monimuotoisuuden edistämiseen monivuotisessa rahoituskehyksessä; pitää valitettavana, että luonnon monimuotoisuutta koskeva rahoitustavoite on joissakin jäsenvaltioissa selvästi alle sovitun 10 prosentin tavoitteen;

9. pitää valitettavana, että kestävässä metsänhoidossa ei ole vielä määritelty kynnysarvoja tai vaihteluvälejä metsien toivotun tilan vertailuarvoiksi eikä ekosysteemien terveyteen, luonnon monimuotoisuuteen ja ilmastonmuutokseen liittyviä riittäviä kriteerejä; pyytää siksi ottamaan käyttöön kestävän metsänhoidon täytäntöönpanoon vaadittavat uudet indikaattorit ja kynnysarvot;

10. kehottaa kaikkia jäsenvaltioita varmistamaan, että puutavaran seurantajärjestelmät ovat täysin toimintakykyisiä ja että metsätalouteen liittyvistä rikkomuksista määrättävät seuraamukset ovat oikeasuhtaisia ja varoittavia, jotta ne ehkäisisivät laitonta puunkorjuuta tehokkaasti; ilmaisee vakavan huolensa siitä, että seuraamukset eivät tällä hetkellä ole oikeasuhtaisia puutuotteiden arvoon verrattuna ja että toimijoille määrätään toisinaan vain varoitusrangaistuksia tai hyvin vähäisiä hallinnollisia seuraamuksia; kehottaa jäsenvaltioita ottamaan käyttöön keinoja kansallisten metsäalan viranomaisten toiminnan tehostamiseksi, lisäämään tarvittaessa lainvalvontavirkamiesten määrää, ryhtymään tehokkaasti oikeustoimiin ja aloittamaan rikosoikeudelliset menettelyt laittomissa puunkorjuutapauksissa poliisin keräämän tai kolmansien osapuolien poliisille välittämän näytön perusteella; kehottaa säätämään rikosoikeudellisista menettelyistä, myös yksityishenkilöitä vastaan, ympäristönsuojelusta rikosoikeudellisin keinoin annetun direktiivin tarkistamisen yhteydessä;

11. kehottaa kaikkia jäsenvaltioita jakamaan parhaita käytäntöjä lainvalvontaviranomaisten kesken, jotta voidaan tehostaa kaikkien asiaan liittyvien laittomien käytäntöjen torjuntaa;

Torstai 23. kesäkuuta 2022

12. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että ympäristöä koskevan tiedon saatavuudesta, yleisön osallistumisesta päätöksentekoon ja oikeuden saatavuudesta metsänhoitosuunnitelmiin liittyvissä asioissa säädetään Århus-asetuksen mukaisesti;

13. painottaa, että metsänhoitosuunnitelmien ympäristövaikutukset on arvioitava oikein ja että jäsenvaltioiden on tarkistettava suunnitelmia, jotka eivät ole kansallisen lainsäädännön mukaisia;

14. pitää erittäin valitettavana metsävirkamiehiin, metsänhoitajiin, lainvalvontaviranomaisiin, ympäristöaktivisteihin ja tutkiviin toimittajiin kohdistuneita jopa kuolemaan johtaneita hyökkäyksiä ja muistuttaa, että usein näiden hyökkäysten takana on joko yksittäisiä henkilöitä tai hyvin järjestäytyneitä ja varustautuneita yhä väkivaltaisempia jengejä, jotka harjoittavat laitonta puunkorjuuta ja toistuvaa pelottelua;

15. pyytää kansallisia ja EU:n viranomaisia toteuttamaan päättäväisiä varoittavia toimia kansallisen ja unionin ympäristölainsäädännön täysimääräisen noudattamisen varmistamiseksi; panee merkille, että menettelylliset heikkoudet ja puuttuvat tarkastukset vähentävät puutavara-asetuksen tehokkuutta käytännössä; kehottaa EU:n lainsäätäjiä hyödyntämään ehdotuksesta asetukseksi metsäkatoa aiheuttamattomista tuotteista (COM(2021)0706) käytävissä neuvotteluissa tilaisuutta hyödyntää EU:n puutavara-asetuksen täytäntöönpanosta ja täytäntöönpanon valvonnasta saatuja kokemuksia ja parantamaan jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten asemaa sekä säännöksiä näiden viranomaisten suorittamien tarkastusten määrästä ja laadusta ja niiden suhteista ja vuorovaikutuksesta muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten ja muiden kansallisten viranomaisten ja komission kanssa; kehottaa jäsenvaltioita panemaan tiukasti täytäntöön tällä hetkellä voimassa olevan asiaa koskevan lainsäädännön säännökset kieltämällä laittoman puutavaran käytön ja sen asettamisen EU:n markkinoille; kehottaa käsittelemään laitonta puunkorjuuta rikoksena, määräämään siitä asianmukaiset rikosoikeudelliset seuraamukset ja sisällyttämään sen tarkastetun ympäristörikosdirektiivin soveltamisalaan ja kehottaa vahvistamaan eurooppalaista yhteistyötä laittoman puunkorjuun torjumiseksi; vaatii yhdenmukaista määritelmää laittomalle puunkorjuulle ympäristörikoksena kaikissa jäsenvaltioissa, jotta voidaan taata koko EU:ssa yhdenmukaiset menettelyt ja seuraamukset samoista laittomista puunkorjuurikkomuksista;

16. tähdentää, että ennaltaehkäisevät toimet ovat tärkeitä laittoman puunkorjuun aiheuttamien ympäristövahinkojen, taloudellisten vahinkojen sekä ihmisten henkeen kohdistuvan uhan torjumiseksi; ottaa huomioon jäsenvaltioiden tasolla viime aikoina saavutetun edistyksen ja antaa tunnustusta esimerkiksi siitä, että puutavaran seurantaa on tietojen mukaan parannettu, kansallista lainsäädäntöä on tarkistettu ja laittomasta puunkorjuusta määrättäviä seuraamuksia on kovennettu; korostaa, että asianomaisissa jäsenvaltioissa tarvitaan asianmukaisia pilaantuneiden ympäristöjen ennallistamissuunnitelmia; muistuttaa, että koordinoitu eurooppalainen lähestymistapa ja ennaltaehkäisevät toimenpiteet voivat auttaa torjumaan laitonta puunkorjuuta; kehottaa jäsenvaltioita parantamaan metsien seurantajärjestelmiensä laatua ja kattavuutta, jotta voidaan tehdä pitäviä päätelmiä Natura 2000 -verkoston metsänhoitosuunnitelmien tehokkuudesta; toteaa, että Natura 2000 -verkostoon liittyvien toimenpiteiden tehokkuuden tyydyttävän arvioinnin varmistamiseksi seurannassa olisi kerättävä enemmän tietoa verkostoon kuuluvista ja sen ulkopuolisista alueista ja suojelun ja hoidon laadusta;

17. kehottaa komissiota tarkistamaan EU:n puutavara-asetusta ja laajentamaan sen soveltamisalan kaikkeen Euroopan markkinoilla myytävään puutavaraan ja puutuotteisiin, jotta voidaan varmistaa tasapuoliset toimintaedellytykset ja välttää epäreilu kilpailu;

18. korostaa, että laittoman puunkorjuun torjunta edistää merkittävästi yleistä etua, kuten todetaan myös vetoomusvaliokunnalle osoitetuissa vetoomuksissa nro 1248/2019, 0408/2020, 0722/2020 ja 1056/2021, joissa arvostellaan EU:n lainsäädännön puutteellisesta täytäntöönpanosta suojelluilla alueilla sekä satelliittiseurantajärjestelmien käytön keskeyttämisestä usein johtuvaa laittoman puunkorjuun lisääntymistä sekä lisääntyviä metsänhoitajiin, aktivisteihin ja toimittajiin kohdistuvia hyökkäyksiä;

19. kehottaa jäsenvaltioita toteuttamaan asianmukaisia lainvalvontatoimenpiteitä laittoman puunkorjuun torjumiseksi sekä ympäristönsuojelijoiden, toimittajien ja väärinkäytösten paljastajien suojelemiseksi; kehottaa jäsenvaltioita ryhtymään tarvittaviin toimiin sen estämiseksi, että oikeusviranomaiset eivät ota laittomaan puunkorjuuseen liittyviä oikeustapauksia käsiteltäväksi; antaa tunnustusta kansalaisyhteiskunnan, esimerkiksi kansalaisjärjestöjen ja ympäristön puolustajien, aktiivisesta roolista ja osallistumisesta ilmastotoimiin ja luonnon monimuotoisuuden suojeluun kannustamisessa ja kehottaa EU:ta tukemaan tällaisia toimia; korostaa tarvetta taata kansalaisyhteiskunnan osallistuminen Pariisin sopimuksen 13 artiklassa vahvistettuun avoimuuskehykseen;

20. kehottaa komissiota johtamaan laittoman puunkorjuun torjuntaa maailmanlaajuisesti ja edistämään laittoman puunkorjuun piiriin kuuluvien toimien yhtenäisen, selkeän ja kansainvälisesti tunnustetun määritelmän käyttöönottoa, jotta voidaan korjata vaatimusten noudattamatta jättämisen mahdollistavat nykyiset lainsäädännön aukot; pitää ehdotusta asetukseksi metsäkatoa aiheuttamattomista tuotteista hyvänä ensimmäisenä askeleena;

21. pyytää komissiota ja jäsenvaltioita arvioimaan usein sekä maanpäällisen seurannan että kaukohavainnointiteknologian, kuten kaikkien Natura 2000 -metsäalueiden satelliittikuvantamisen, avulla saadut tiedot ja ryhtymään asianmukaisiin toimiin, esimerkiksi käynnistämään rikkomusmenettelyjä, jos saadaan näyttöä näille alueille aiheutetuista vahingoista tai tuhoista, ja pyytää komissiota ja jäsenvaltioita julkistamaan nämä arvioinnit ja toimet; painottaa, että satelliittikuvantaminen on tehokkaampaa, jos se yhdistetään paikan päällä kerättyihin tietoihin, minkä vuoksi paikan päältä kerättyjä tietoja ei pitäisi jättää huomiotta; kehottaa jäsenvaltioita korjaamaan suojelluille metsäluontotyypeille tai metsälajien suojelluille elinympäristöille aiheutuneet vahingot metsäkadon ja laittoman puunkorjuun kohteena olevilla Natura 2000 -alueilla;

22. korostaa, että komission on valvottava EU:n lainsäädännön noudattamista; tiedostaa, että todistustaakka lainsäädännön rikkomisen osoittamisesta on komissiolla, joka ei voi luottaa olettamiin rikkomusmenettelyissä; korostaa kuitenkin, että vaikka komissio on vahvistanut, että unionin lainsäädännön asianmukainen soveltaminen on edelleen ensisijainen tavoite, joidenkin rikkomusmenettelyjen kesto, jopa silloin kun komissiolla on riittävästi näyttöä, viittaa päinvastaiseen; pitää vastuuttomana, että komission ympäristöasioiden pääosastolla on johdonmukaisesti ja jatkuvasti liian vähän henkilöstöä aikana, jolloin lainsäädännön aloista ympäristölainsäädäntöön kohdistuu eniten rikkomuksia ja Euroopan vihreän kehityksen ohjelman johdosta on käynnistetty uusia aloitteita; pitää valitettavana, että korvaamattomia varoja menetetään komission toimettomuuden ja EU:n henkilöstöbudjetin leikkausten vuoksi; ehdottaa, että komissio ja jäsenvaltiot keskittyvät olennaiseen;

23. kehottaa komissiota hyödyntämään järjestelmällisesti kaikkia saatavilla olevia uusia teknologioita, kuten kaukohavainnointia, EU:n puutavara-asetuksen täysimääräisen noudattamisen varmistamiseksi, jotta se voi tarkastella kattavasti Euroopan metsien tilaa;

24. kehottaa komissiota, neuvostoa ja jäsenvaltioita ryhtymään tarvittaviin toimiin sellaisen poliisiyhteistyön luomiseksi ja kehittämiseksi, johon osallistuvat kaikkien jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset ja jolla ehkäistään, paljastetaan ja tutkitaan metsätalouden ja puutuotteiden kaupan alalla tapahtuvia rikoksia; korostaa, että komission, neuvoston ja jäsenvaltioiden olisi arvioitava järjestelmällisesti poliisiyhteistyön tehokkuutta ja parannettava sitä säännöllisin väliajoin;

25. kehottaa komissiota ja neuvostoa arvioimaan huolellisesti mahdolliset kielteiset vaikutukset, joita metsäbiomassan edistämisellä energianlähteenä voisi olla EU:n metsiin, erityisesti 55-valmiuspaketista käytävien neuvottelujen ja uusiutuvan energian direktiivin ([10]) (RED III) tarkistamisen yhteydessä;

26. pyytää komissiota edistämään parhaiden käytäntöjen jakamista jäsenvaltioiden välillä laittoman puunkorjuun ja sen seurauksien torjunnasta, mukaan lukien ympäristöä säästävät julkiset hankinnat sekä laittomasti korjattua puutavaraa myyvien yritysten nimiä koskeva avoimuus kuluttajia kohtaan;

27. kehottaa komissiota valvomaan valppaasti EU:n puutavara-asetuksen, luontodirektiivin, strategista ympäristöarviointia koskevan direktiivin ja lintudirektiivin ([11]) sekä Århus-asetuksen asianmukaista täytäntöönpanoa, koska EU:n ympäristölainsäädännön täytäntöönpanon puutteet voivat olla ympäristörikoksiin johtava mahdollistava tekijä; toteaa, että näiden asetusten ja direktiivien rikkominen voi johtaa ekologisiin katastrofeihin, kuten maaperän vaurioitumiseen ja eroosioon, maanvyörymiin, tulviin, ainutlaatuisten luonnonvaraisten lajien sukupuuttoon, metsäkatoon ja EU:n viimeisten luonnontilaisten ja vanhojen metsien häviämiseen;

28. kehottaa komissiota tarkastelemaan nykyisen lainsäädännön ongelmia ja parantamaan suorittamaansa valvontaa, jotta voidaan poistaa kaikki laittomasti korjatun puutavaran käytön EU:ssa mahdollistavat lainsäädännölliset aukot, esimerkiksi tähän nykyään käytetty laillisesti ja laittomasti korjatun puutavaran sekoittaminen, ja varmistaa tällaisen puutavaran alkuperä;

29. kehottaa komissiota käyttämään kauppapolitiikkaansa laittoman puunkorjuun vähentämiseksi kansainvälisellä tasolla; painottaa, että laittomasti korjatun puutavaran tuonti EU:n ulkopuolisista maista vääristää Euroopan markkinoita ja luo epäoikeudenmukaisen tilanteen eurooppalaisille tuottajille; muistuttaa, että tämän laittoman puutavaran käyttö vahingoittaa myös niitä yhteisöjä, joista sen on korjattu, ja myötävaikuttaa laittoman puunkorjuun ja kaikkien siihen liittyvien rikosten jatkumiseen; suhtautuu myönteisesti komission ehdotuksessaan metsäkatoa aiheuttamattomia tuotteita koskevaksi asetukseksi ehdottamiin pakollisiin huolellisuusvelvoitesääntöihin yrityksille, jotka haluavat asettaa tiettyjä hyödykkeitä EU:n markkinoille;

([10]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 82).

([11]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY, annettu 30 päivänä marraskuuta 2009, luonnonvaraisten lintujen suojelusta (EUVL L 20, 26.1.2010, s. 7).

30. korostaa, että on tärkeää toteuttaa hankkeita, joilla pyritään edistämään luonnonläheistä metsänhoitoa ja ympäristön suojelua, ennallistamista ja säilyttämistä, niin että samalla tuetaan metsävaroista riippuvaisia yhteisöjä kehittämällä lyhyitä toimitusketjuja ja ekomatkailua; kehottaa kehittämään demokraattista metsähallintoa ja demokraattisia metsähankkeita läheisessä yhteistyössä paikallisviranomaisten kanssa, koska nämä tekevät tiivistä yhteistyötä sidosryhmien ja paikallisten yhteisöjen kanssa ja ympäristön muutokset sekä puutavaran laajamittaisen tuotannon ja kaupan kielteiset sosioekonomiset seuraukset vaikuttavat niin suorasti kuin epäsuorasti eniten juuri näihin ryhmiin;

31. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita kartoittamaan uusia yhteistyömahdollisuuksia laittoman puunkorjuun torjumiseksi ja ehkäisemiseksi; suosittelee, että komissio perustaa jäsenvaltioille yhteistyöfoorumin kansallisten digitaalisten metsien seurantavälineiden kehittämiseksi ja parantamiseksi edelleen, jotta laittomista puunkorjuutapauksista voidaan ilmoittaa ja mahdollistetaan nopeat ja tehokkaat rajatylittävät toimet laittomaan puunkorjuuseen puuttumiseksi;

32. kehottaa jäsenvaltioita kantamaan ensisijaisen vastuunsa luonnon ja metsien suojelemisesta sekä takaamaan metsävirkamiesten turvallisuuden; muistuttaa, että julkisten laitosten korruptio on yhä yksi merkittävä syy laittoman puunkorjuun sekä ympäristöaktivisteihin kohdistuvien rikosten rankaisemattomuuteen;

33. kehottaa jäsenvaltioita yhdenmukaistamaan laittomasti korjatun puutavaran valvontaa koskevat sääntönsä niin hyvin kuin mahdollista, jotta voidaan estää laittoman puutavaran jakelureittien hyödyntäminen niiden jäsenvaltioiden lainsäädännön piirissä, joissa valvonta on puutteellista;

34. kehottaa syyttäjiä, rikostutkijoita, metsänhoitajia ja rahoitusalan asiantuntijoita yhdistämään voimansa ja kokoamaan yhteen asiantuntemusta, jotta järjestäytynyt rikollisuus voidaan nopeasti ja onnistuneesti paljastaa ja tutkia ja toteuttaa siihen liittyviä syytetoimia;

35. muistuttaa, että EU:n varoja voi olla saatavilla metsätalouden ympäristö- ja ilmastopalveluista maksettaviin korvauksiin, metsäekosysteemien selviytymiskyvyn ja ympäristöarvon parantamiseen, metsien ennallistamiseen, säilyttämiseen ja suojelemiseen sekä Natura 2000 -metsäalueista myös pienille metsänomistajille maksettaviin korvauksiin;

36. ehdottaa, että turvallisuuspalvelut tai poliisi ryhtyy harjoittamaan säännöllistä valvontaa (mukaan lukien partiointia ja ilmavalvontaa) metsissä ja puutavaran kuljetusalueilla tai alueilla, joissa on raportoitu laittomasta puunkorjuusta tai sitä kautta hankitun puutavaran kaupasta; korostaa, että poliisin tietoisuutta laittomasta puunkorjuusta rikoksena on lisättävä, ja kehottaa jäsenvaltioita järjestämään erityistä koulutusta lainvalvontaviranomaisille, jotta näillä on käytännön työkaluja ja tarvittavat taidot ja tiedot laittoman puunkorjuun ehkäisemiseen, paljastamiseen ja syytteeseenpanoon sekä ympäristöaktivistien, väärinkäytösten paljastajien ja metsänhoidosta vastaavien työntekijöiden suojeluun; kannustaa jäsenvaltioita tekemään yhteistyötä, jotta voidaan varmistaa, että resursseja käytetään järkevästi ja tämä toimenpide pannaan asianmukaisesti täytäntöön;

37. muistuttaa, että laiton puunkorjuu liittyy usein muihin erityisesti rajatylittäviin rikollisuuden muotoihin, kuten laittomaan kauppaan, korruptioon, petoksiin ja rahanpesuun; painottaa siksi, että laitonta puunkorjuuta koskevia tietoja on pidettävä ratkaisevan tärkeinä muiden vakavien rikosten tutkimiseksi ja että ne on jaettava Europolin kanssa rajatylittävien tutkintojen helpottamiseksi;

38. painottaa, että EU:n vihreän syyttäjäviranomaisen viran luominen laajentamalla EPPOn toimivaltuuksia SEUT-sopimuksen 86 artiklan 4 kohdan mukaisesti on yksi keino, jolla voidaan parantaa EU:n ympäristölainsäädännön täytäntöönpanoa ja täytäntöönpanon valvontaa sekä vakavien rajatylittävien ympäristörikosten torjuntaa;

39. kehottaa komissiota kohdistamaan varoja laittoman puunkorjuun torjuntaan;

40. korostaa, että on tärkeää lisätä avoimen, laadukkaan tiedon saatavuutta, ja panee asianmukaisesti merkille EU:n uuden metsästrategian tavoitteen parantaa yhdenmukaistettua tiedonkeruuta tältä osin; katsoo, että on olennaisen tärkeää kehittää nykyisiä rakenteita, erityisesti kansallisia metsäinventaareja sekä Euroopan metsätietojärjestelmää, jotta voidaan parantaa poliisivoimien operatiivista toimintaa metsätalouteen liittyvien rikosten torjunnassa; tiedostaa, että kaikista jäsenvaltioista tarvitaan ajantasaisia, usein kerättäviä ja vertailukelpoisia tietoja sekä metsiin liittyvistä perusmuuttujista että sovellettavista muuttujista; kannattaa siksi ehdotusta EU:n laajuisesta metsiin kohdistuvan seurannan, raportoinnin ja tiedonkeruun kehyksestä; kehottaa jäsenvaltioita keräämään tietoja tarkastustoimista, todettujen rikkomusten määrästä ja niistä määrättyjen seuraamusten laadusta ja suuruudesta;

41. kehottaa jäsenvaltioita vahvistamaan yleistä tietoisuutta laittoman puunkorjuun torjunnasta ja käytettävissä olevista ilmoitusvälineistä esimerkiksi kohdennettujen tiedotuskampanjoiden avulla; kehottaa jäsenvaltioita sisällyttämään lasten opetussuunnitelmiin metsien suojelun käsitteen osana luonnonperinnön säilyttämistä;

42. painottaa, että ympäristöä koskevat oikeusriidat edellyttävät, että oikeusalan ammattilaisilla on erityistietoja ja -osaamista; kehottaa siksi jäsenvaltioita vahvistamaan oikeustieteen korkeakouluopintojen ympäristöä käsitteleviä osia;

43. korostaa, että kaukohavainnointiteknologian kuten satelliittikuvantamisen käyttö paikan päällä kerättävien inventaaritietojen ja tarkastusten täydentämiseksi voi auttaa sekä unionin että jäsenvaltioiden toimivaltaisia viranomaisia havaitsemaan tarkemmin ja nopeammin laajoja alueita, joilla on harjoitettu laitonta puunkorjuuta; korostaa, että nämä tiedot on kalibroitava maanpäällisen seurannan kautta kerättyjen tietojen avulla, jotta voidaan varmistaa, että havainnot ovat paikkansapitäviä; kehottaa jäsenvaltioita hyödyntämään kaikkia Euroopan unionin satelliittikeskuksen tarjoamia työkaluja vahvistaakseen valmiuksiaan torjua laitonta puunkorjuuta; toteaa, että vaikka metsänhakkuut voidaan havaita satelliittikuvantamisen avulla, laillisen ja laittoman puunkorjuun erottaminen toisistaan on edelleen haasteellista; korostaa, että satelliittipohjaisten resurssien tehokkuus laittoman puunkorjuun vähentämiseksi riippuu viranomaisten kyvystä käyttää tietoja ja koordinoida niitä muiden (maanpäällisten) seurantavälineiden ja tietokantojen kanssa; katsoo, että satelliittikuvat voivat täydentää paikan päällä tehtäviä tarkastuksia ja paikan päällä kerättyjä inventaaritietoja arvokkaana voimavarana laittoman puunkorjuun havaitsemiseksi ja että ne voivat auttaa havaitsemaan laitonta puunkorjuuta epäsuorasti esimerkiksi paljastamalla sallittujen alueiden ulkopuolella olevia teitä;

44. muistuttaa teknologisten innovaatioiden keskeisestä roolista laittoman puunkorjuun ja yleisesti ympäristörikosten torjumisessa; kehottaa komissiota osoittamaan rahoitusta jäsenvaltioiden tekniseen tukeen, jotta kansalliset lainvalvonta-viranomaiset voivat käyttää parhaita työkaluja;

45. painottaa, että tiedonhankintamatka laittomasta puunkorjuusta kärsiville alueilla auttaisi arvioimaan käytännön todellisuutta, tärkeimpiä laittomaan puunkorjuuseen johtavia tekijöitä ja sen vaikutuksia paikalliseen väestöön sekä kartoittamaan etenemistapoja yksittäisissä tapauksissa;

46. kehottaa komissiota varmistamaan, että EU ei tue aloitteita tai hankkeita, jotka johtaisivat laittomaan puunkorjuuseen ja metsäkatoon tai joilla olisi muita haitallisia vaikutuksia ympäristöön;

47. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.